

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 1 از 7	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی عادی ■ مشترک □ فوق العاده □ دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۱۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۱ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰ رئیس جلسه: جناب آقای علیرضا بنی هاشم	
-----------------------------------	--	---

دستور کار جلسه:

۱. بحث و بررسی پیرامون شناسایی چالش های حقوقی شرکت های خانوادگی و راهکارهای برون رفت از آن.
۲. ارایه گزارش درخصوص قراردادهای BOT توسط جناب آقای داوود علی اکبری، وکیل پایه یک دادگستری.

❖ اهم موارد مطرح شده:

هجدهمین جلسه کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی خراسان رضوی به منظور بحث و بررسی پیرامون شناسایی چالش های حقوقی شرکت های خانوادگی و راهکارهای برون رفت از آن و نیز، ارائه گزارشی در خصوص قراردادهای ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT) برگزار شد.

آقای علیرضا بنی هاشم - رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق مشهد - در ابتدای این نشست اظهار کردند: مسائل و مشکلات مربوط به شرکت های خانوادگی یکی از چالش برانگیزترین مباحث حقوقی است. شرکت های خانوادگی عمدتاً سهامی خاص بوده و سهامداران آن اعضای یک خانواده هستند و اگر فرد قبل از ایجاد یک شرکت خانوادگی دوراندیشی داشته باشد، بسیاری از چالش ها به وجود نمی آید. لذا باید راهکارهایی را مطرح کرد که این گونه شرکت ها در آینده پایدار بمانند.

✓ بی توجهی به شایسته سالاری، عامل توقف فعالیت شرکت های خانوادگی

در ادامه، آقای دکتر احمد اثنی عشری - نایب رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی - با ذکر طول عمر چند شرکت ژاپنی و اروپایی اشاره کردند: در ژاپن بیش از ۱۵۰ شرکت با عمر بالای دویست سال در حال فعالیتند؛ اما در ایران تنها یک شرکت کبریت سازی بیش از ۱۰۰ سال عمر دارد. یکی از علل عدم تداوم کسب و کارهای خانوادگی در ایران، انتخاب افرادی از نسل دوم برای عضویت در هیات مدیره بدون در نظر گرفتن شایستگی آنان است؛ این مساله نه تنها منجر به توقف خود به خودی کسب و کار خانوادگی می شود؛ بلکه پذیرش این افراد از سوی نیروی انسانی شرکت در لایه های زیرین نیز، دشوار بوده و چالش آفرین می شود.

ایشان پیشنهاد نمودند کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق مشهد به منظور کاهش اطاله دادرسی مسائل مربوط به شرکت های تجاری، پیگیر ایجاد دادگاه های خاص تجاری باشد تا مباحث تجاری منفک از سایر دعاوی، مورد قضاوت و داوری قرار بگیرد و همچنین این مسائل در کمترین زمان ممکن حل و فصل شود.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 2 از 7	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی عادی ■ مشترک □ فوق العاده □ رئیس جلسه: جناب آقای علیرضا بنی هاشم محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۱۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۱ دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰	
-----------------------------------	---	---

نایب رئیس محترم اتاق بازرگانی خراسان رضوی، ایجاد کانون ارزیابی و شایستگی را یکی از راهکارهای حل معضلات شرکت‌های خانوادگی دانستند و یادآور شدند: این مهم می‌تواند با به کارگیری ۲ الی ۳ مشاور و اخذ تست روانشناسی از پرسنل بستری را فراهم سازد تا افراد براساس توانمندی‌های خود آماده پذیرش سمت شوند.

✓ فقدان چهارچوب‌های مشخص، علت بروز اختلاف میان شرکت‌های خانوادگی

در ادامه آقای دکتر فرهاد سحرخیز - رئیس کمیسیون تامین مالی و سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی خراسان رضوی - اظهار نمودند: انجام فعالیت‌های تجاری در کسب و کارهای خانوادگی از برخی جهات بسیار راحت و از برخی جهات دشوار است؛ چرا که گاهی فرآیندهای تصمیم‌گیری در قالب‌های رسمی هیات‌ها و مجامع نمی‌گنجد و این مساله مشکلات عدیده ای را برای فعالین اقتصادی به وجود آورده است. لذا به نظر می‌رسد باید در فرآیند تصمیم‌گیری این شرکت‌ها بازنگری شود. فرآیند فروش سهام یکی از سخت‌ترین فرآیندها در شرکت‌های خانوادگی است به طوری که شاید بتوان به سهولت از یک شرکت غریبه و یا یک شرکت بورسی با فروختن سهام خارج شد؛ اما در کسب و کارهای خانوادگی این مهم مصداق ندارد و خروج یک فرد از شرکت خانوادگی باعث سوء برداشت از سوی دیگران می‌شود.

ایشان ادامه دادند: متأسفانه یکی از دلایل عدم تداوم کسب و کارهای خانگی مشخص نبودن چهارچوب‌ها بین نسل‌هاست؛ به طوری که عدم حضور یکی از اعضای خانواده ممکن است فرآیند تصمیم‌گیری را مختل کند. نکته قابل توجه دیگر آن است که بعضاً نمی‌توان مشکلات و چالش‌های شرکت‌های خانوادگی را در مجامع رسمی راحت بیان کرد. لذا باید برای این چالش‌ها راهکاری اندیشید.

✓ لزوم انجام مطالعات تطبیقی در خصوص قانون تجارت

آقای دکتر جواد اعظم صادقی - نایب رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی خراسان رضوی - با بیان اینکه اختلافات شرکت‌های خانوادگی را می‌توان به سه حوزه فرهنگی، سازمانی و حقوقی تقسیم کرد، تصریح کردند: علل حقوقی بروز مشکلات در این شرکت‌ها ناشی از قدیمی بودن قانون تجارت است؛ به طوری که لایحه قانون تجارت سال‌ها بین مجلس، دولت و شورای نگهبان بلاتکلیف باقی مانده است.

ایشان خاطر نشان کردند: عدم انجام مطالبات تطبیقی، یکی از ضعف‌های نظام حقوقی ماست. استفاده از قانون دادرسی کیفری فرانسه سبب تدوین قانون جزای مطلوبی در کشور شد؛ اما به نظر می‌رسد قانون‌گذار تمایلی ندارد چنین تجاربی را در خصوص قانون تجارت به کار گیرد، حال پیشنهاد می‌شود از تجارب کشورهای آمریکا، انگلیس و ژاپن در این خصوص استفاده گردد.

نایب رئیس محترم کمیسیون ادامه دادند: اساسنامه شرکت‌ها معمولاً واحد است بدون اینکه بر روی آن مطالعه‌ای انجام گرفته باشد. به نظر می‌رسد در زمان اصلاح قانون تجارت، اصلاح اساسنامه‌ها باید در دستور کار قرار بگیرد و کار پژوهشی در این رابطه انجام شود تا اساسنامه متناسب با این شرکت‌ها طراحی شود.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 3 از 7	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی عادی ■ مشترک □ فوق العاده □ دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۱۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۱ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰ رئیس جلسه: جناب آقای علیرضا بنی هاشم	
-----------------------------------	--	---

✓ عدم تفکیک بین سرمایه‌گذار و مدیریت، بسترساز اختلافات شرکت‌های خانوادگی

در بخش دیگری از نشست، امیر مهدی مرادی، دبیر انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی و عضو کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی مشهد تصریح کردند: در پی برگزاری سلسله همایش‌های برند دریافتیم که کسب‌وکارهای خانوادگی که طی چند نسل تداوم داشته باشند، اندک هستند و قدمت این کسب‌وکارها نسبت به سایر کشورها کم است.

ایشان اظهار نمودند: اختلافات بین اعضای خانواده یا روابط فامیلی، سیستم کسب‌وکار خانوادگی را مختل می‌کند و اصولاً در کسب‌وکارهای فامیلی در پی موفقیت‌های متعدد یک فرد، بسیاری تمایل دارند خود را جایگزین وی کنند. این مساله خود منشاء بسیاری از مشکلات است. به بیان دیگر، رقابت‌های ناسالم بین اعضای خانواده بدون توجه به توانمندی و کاریزمای لازم، مانع تداوم فعالیت شرکت‌های خانوادگی می‌شود. ایجاد شرکت‌های جدید ذیل شرکت‌های قدیمی نیز مبحث دیگری است که در چنین شرایطی موفقیت هر کدام از آن شرکت‌ها نیز به دلیل رقابت‌های ناسالم، موفقیت شرکت را به چالش می‌کشد و این روند معیوب تداوم می‌یابد.

دبیر محترم انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی تصریح کردند: برخی بر این باورند که فرد سرمایه‌گذار به صورت مداوم می‌تواند به فعالیتش ادامه دهد و هیچ‌گاه بین سرمایه‌گذار و مدیریت تفکیک قائل نمی‌شوند که این مساله ریشه بسیاری از معضلات است. تجارب نشان داده اگر سرمایه‌گذار صرفاً بر فرآیند مدیریت نظارت کند؛ اما جزو هیات مدیره شرکت نباشد، ضریب موفقیت شرکت افزایش می‌یابد.

✓ لزوم توجه به اصول حاکمیت شرکتی به منظور کاهش چالش‌های کسب‌وکارهای خانوادگی

سپس آقای دکتر مرتضی کرباسی - رئیس کمیسیون سلامت اتاق بازرگانی خراسان رضوی - تصریح کردند: بحث حاکمیت شرکتی مزایای مختلفی دارد که نباید از آن غافل شد و کشورهای توسعه یافته به اهمیت این مقوله پی برده‌اند؛ اما در کشور ما تاکنون به این موضوع پرداخته نشده است. حاکمیت شرکتی یکی از مباحث مهم در تمامی شرکت‌ها است که اثر مهمی در مدیریت شفاف و پاسخگویی در روند تصمیم‌گیری دارد. رعایت اصول حاکمیت شرکتی به افزایش اعتماد عمومی و اعتبار برند کمک می‌کند و ارزش برند را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، مقوله حاکمیت شرکتی تاثیر مطلوبی در جذب سرمایه‌گذار دارد؛ اما قوانین مربوط به حاکمیت شرکتی در ایران ناقص است.

آقای دکتر کرباسی تصریح نمودند: مشکلاتی که در حاکمیت شرکتی وجود دارد ناشی از نقش ذی نفعان است؛ به طوری که بعضاً نسل دوم و سوم کسب‌وکارها چالش‌های مختلفی را به وجود آورده‌اند. یکی دیگر از چالش‌ها، ناشی از ضعف نظارت و کمبود شفافیت و نداشتن فرهنگ سازمانی در این مدل است؛ لذا در این خصوص باید اصلاح قوانین موجود در دستور کار قرار گیرد.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 4 از 7	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی عادی ■ مشترک □ فوق العاده □ دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۱۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۱ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰ رئیس جلسه: جناب آقای علیرضا بنی هاشم	
-----------------------------------	---	---

✓ اصلاح قوانین و فرآیندهای مدیریتی بستر ساز کاهش بروز اختلافات شرکت های خانوادگی

در بخش دیگری از نشست، آقای دکتر سعید محسنی - عضو هیات علمی دانشکده حقوق دانشگاه فردوسی و عضو کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق مشهد - اظهار کردند: عدم شناخت مقررات حاکم بر شرکت ها یکی از چالش های شرکت های خانوادگی است؛ به طوری که بعضاً اعضای این شرکت ها درک قابل قبولی از مقررات حاکم بر شرکت ها ندارند. این مهم نیاز به پژوهشی همه جانبه در این زمینه دارد و می توان در این خصوص از ظرفیت مرکز پژوهش های اتاق نیز استفاده نمود این موضوع باید از طریق آموزش فعالان اقتصادی مرتفع شود و اتاق بازرگانی می تواند در این حوزه موثر باشد. تعامل خوب و سازنده با مراجع قضایی از دیگر اقدامات ضروری است تا بدین ترتیب، شعبه ویژه ای به منظور حل دعاوی مربوط به کسب و کارهای خانوادگی تخصیص یابد. در این میان نباید از ظرفیت مرکز پژوهش های اتاق غافل شد. این مرکز می تواند چالش ها و آسیب های شرکت های خانوادگی را شناسایی کرده و راهکارهای مدونی برای آن ارائه کند.

در بخش دیگری از نشست خانم دکتر سحر بازرگانی - وکیل پایه یک دادگستری و عضو کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق مشهد - اظهار کردند: در فرآیند شغلی، ساختار باید به گونه ای تعریف شود تا افراد را هدایت کند و وظایف آنان را گوشزد نماید تا تنش ها به حداقل برسد. این مهم می تواند در کنار اصلاح اساسنامه و بررسی شدن شرکت، در کاهش مشکلات تاثیرگذار باشد. البته در فرآیند تعریف ساختار باید منشورهای متعددی از جمله منشور هیات مدیره، منشور خانواده و منشور مشاغل تعریف شود؛ چرا که بدین ترتیب دعاوی به حداقل می رسد.

در بخش دیگری از نشست، آقای روح الله کامکار - وکیل پایه یک دادگستری و عضو این کمیسیون - تصریح کردند: پیشنهاد می شود دستگاه ارائه کننده مجوز تاسیس شرکت همچون صمت در رابطه با شرکت های خانوادگی نگاه نظارتی و حمایتی بدون مداخله در تصمیم گیری داشته باشد تا از بروز برخی چالش ها در این شرکت ها جلوگیری گردد.

✓ شرکت های خانوادگی باید مبتنی بر مبانی علمی ایجاد شوند.

در ادامه، آقای محمد هاشم صفار - کارشناس اتاق بازرگانی خراسان رضوی - اذعان کردند: روابط شرکت ها با سازمان های بیرون از مجموعه مانند شرکت های پشتیبانی و بخش فروش بایستی مبتنی بر ضوابط باشد نه روابط. اگر این ارتباطات مبتنی بر ضوابط باشد، بسیاری از چالش ها برطرف می شود.

آقای احسان شجاعی - نایب رئیس کمیسیون تامین مالی و سرمایه گذاری اتاق بازرگانی خراسان رضوی - نیز تصریح کردند: در طول عمر شرکت های خانوادگی سه دوره شامل ورود و ایجاد شرکت، دوره بلوغ و خروج سهامدار بسیار مهم است. متأسفانه بعضاً خروج از این گونه شرکت ها به دلیل اختلافات خانوادگی است که به توقف فعالیت شرکت ختم می شود اما گاهی این مساله مصداق ندارد و فعالیت شرکت تداوم خواهد داشت.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 5 از 7	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی عادی ■ مشترک □ فوق العاده □ دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰ رئیس جلسه: جناب آقای علیرضا بنی هاشم تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۱ شماره جلسه: ۱۸	
-----------------------------------	--	---

آقای شجاعی ادامه دادند: به نظر می‌رسد فرآیندسازی باید در خصوص شرکت‌های خانوادگی که در شرایط فعلی پا به عرصه می‌گذارند، صورت بگیرد. چنان که در کنار اساسنامه حداقل باید سندی بین اعضای خانواده امضا شود و موارد مهم مثل شرایط ورود و خروج اعضا و مواردی از این دست باید در آن قید شده باشد، تا چالش‌های محتمل به حداقل ممکن برسد.

✓ لزوم احیای شعب ویژه تجاری در مراجع قضایی

در بخش دیگری از نشست، آقای مسعود زوار آذر- دبیر انجمن تولیدکنندگان پلیمر خراسان رضوی و دیگر عضو کمیسیون - تصریح کردند: یکی از معضلات شرکت‌های خانوادگی آن است که فردی که در راس شرکت خانوادگی مستقر است هیچ الزامی برای خود نمی‌بیند که تمامی اعضای خانواده در مجمع حضور داشته باشند و این مساله زمینه ساز طرح دعاوی در مراجع حقوقی است. در اوایل دهه ۹۰ شعب اختصاصی ویژه صنعت در دادگستری راه اندازی شد و تقریباً در آن مقطع تعدادی از شعب دادگستری را به عنوان شعبه ویژه صنعت معرفی کردند اما متأسفانه پس از ۷ الی ۸ سال این موضوع به فراموشی سپرده شد؛ لذا باید تلاش شود که این مهم بار دیگر احیا شود. یکی از نکات مثبت شعب ویژه آن است که قاضی اشراف ویژه به پرونده‌های تجاری دارد.

ایشان تصریح کردند: هر چند نمی‌توان قانون تجارت را تغییر داد و امکان اینکه یک قانون تجارت جدید برای شرکت‌های خانوادگی تدوین شود، وجود ندارد. با این حال تغییراتی از طریق اداره ثبت شرکت‌ها در اساسنامه‌های شرکت‌های خانوادگی قابل اعمال است.

سپس آقای حسین بهرامی زاده - وکیل پایه یک دادگستری و عضو دیگر این کمیسیون - تصریح کردند: مقررات بورس در خصوص شرکت‌های سهامی عام قابل اعمال است که این مهم بحث نظارت بر شرکت‌ها را تقویت می‌کند. به طوری که نماینده بورس باید در مجمع شرکت‌های خانوادگی حضور داشته باشد. همچنین در گذشته اداره ثبت شرکت‌ها، اسناد و مدارک مربوط به ثبت و تغییرات شرکت‌ها را فقط به لحاظ شکلی کنترل می‌کرد؛ اما در حال حاضر به لحاظ ماهیتی نیز به موضوع ورود پیدا می‌کند.

ایشان یادآور شدند: دخالت بانک‌ها نیز از دیگر مصادیق نظارتی در اینگونه شرکت‌هاست، به طوری که در حال حاضر بانک‌ها، شرکت‌ها را ملزم به برگزاری مجمع می‌کنند. دخالت اداره کل امور مالیاتی نیز مبحث دیگری است به طوری که اگر شرکتی بیش از پنج سال فعال نباشد، اداره کل امور مالیاتی به اداره ثبت شرکت‌ها اعلام می‌کند و کل شرکت بسته می‌شود. علاوه بر این، براساس مصوبات دولت الکترونیک، شرکت‌ها از طریق سازمان‌های مختلف کنترل می‌شوند که این کنترل‌ها و نظارت‌ها از باب حفظ نظم عمومی است.

در ادامه جلسه، آقای دکتر داوود علی اکبری - وکیل پایه یک دادگستری و عضو کمیسیون حقوقی و قضایی - گزارشی در خصوص قراردادهای ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT) ارائه نموده و اظهار کردند: در موارد

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 6 از 7	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی عادی ☒ مشترک ☐ فوق العاده ☐	 اتحادیه انجمن قضایی و حقوقی استان خراسان رضوی فرماندگی قضایی
	رئیس جلسه: جناب آقای علیرضا بنی هاشم محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۱۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۱ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰	

متعدد در بحث مشارکت‌ها زمانی که دو سرمایه و دو امکان می‌خواهند تجمیع شوند، به کارگیری ساز و کارهای موجود فعلی راهگشا نیست؛ لذا در این خصوص باید قراردادهای BOT مدنظر قرار گیرد.

ایشان یادآور شدند: گریزناپذیر بودن استفاده از مدل قراردادی BOT، وجاهت قانونی این قراردادها، کارایی استفاده از مدل قراردادی BOT در رفع محدودیت‌ها، ضرورت تنظیم قرارداد جامع و پیش بینی تمهیدات حقوقی، ضرورت استفاده از افراد مجرب در مرحله تنظیم قرارداد، احداث و بهره‌برداری از پروژه، مکمل یکدیگر بودن آورده طرفین قرارداد و عدم تمایل فعلی سرمایه‌گذار خارجی به انعقاد قراردادهای BOT از مهم ترین مباحث مربوط به این قراردادهاست که متأسفانه به دلیل ناشناخته بودن این قراردادها، میان فعالان اقتصادی تاکنون آن طور که باید و شاید از آن استفاده نشده است.

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	دستور کار	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	بحث و بررسی پیرامون شناسایی چالش های حقوقی شرکت های خانوادگی و راهکارهای برون رفت از آن.	با توجه به اهمیت موضوع و ضرورت انجام پژوهش در این خصوص، پژوهشی با عنوان "بررسی چالش های کسب و کارهای خانوادگی با تمرکز بر مبانی حقوقی حاکمیت شرکتی" انجام گردد.	ارایه طرح پژوهشی به مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی مشهد، جهت طرح در شورای پژوهشی اتاق مذکور.	۳۰ روز از تاریخ جلسه
۲	ارایه گزارش در خصوص قراردادهای BOT توسط جناب آقای داوود علی اکبری، وکیل پایه یک دادگستری.	گزارش تهیه شده در قسمت مربوط به گزارش های کمیسیون حقوقی و قضایی در سایت درج گردد.	ارایه گزارش به واحد امور کمیسیون ها و واحد فناوری اطلاعات جهت درج در سایت اتاق.	۳۰ روز از تاریخ جلسه

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 7 از 7	صور تجلسه کمیسیون حقوقی و قضایی عادی ■ مشترک □ فوق العاده □	
	رئیس جلسه: جناب آقای علیرضا بنی هاشم محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی شماره جلسه: ۱۸ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۱ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰ دبیر جلسه: سرکار خانم زهرا ذبیحی	

❖ لیست حاضرین:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سازمان مربوطه
۱	آقای علیرضا بنی هاشم	رئیس کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۲	آقای دکتر احمد اثنی عشری	معین کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۳	آقای دکتر فرهاد سحرخیز	رئیس کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی	اتاق بازرگانی مشهد
۴	آقای دکتر مرتضی کرباسی	رئیس کمیسیون سلامت	اتاق بازرگانی مشهد
۵	آقای دکتر جواد اعظم صادقی	نایب رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی	اتاق بازرگانی مشهد
۶	آقای احسام حبیب زاده شجاعی	نایب رئیس کمیسیون سرمایه گذاری و ...	اتاق بازرگانی مشهد
۷	خانم زهرا ذبیحی	دبیر کمیسیون حقوقی و قضایی	اتاق بازرگانی مشهد
۸	خانم وجیهه اصغری	دبیر کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی	اتاق بازرگانی مشهد
۹	آقای دکتر امیرمهدی مرادی	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۰	آقای دکتر سعید محسنی	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۱	آقای حسین بهرامی زاده	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۲	خانم حانیه جلیلی تقویان	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۳	خانم دکتر سحر بازرگانی	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۴	آقای هادی کریمی	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۵	آقای دکتر امین شهلا	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۶	آقای سید مصطفی شامل	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۷	آقای روح الله کامکار	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۸	آقای داوود علی اکبری	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۱۹	آقای مسعود زوار آذر	عضو کمیسیون	اتاق بازرگانی مشهد
۲۰	خانم نازنین احمد نیا	وکیل دادگستری	کانون وکلای دادگستری خراسان رضوی
۲۱	خانم مائده شاه گل زاده	وکیل دادگستری	کانون وکلای دادگستری خراسان رضوی
۲۲	آقای دکتر شهریار زهدی	کارشناس واحد امور کمیسیون ها	اتاق بازرگانی مشهد
۲۳	آقای محمدهاشم صفار	کارشناس تحقیقات	اتاق بازرگانی مشهد